

Zonder ik de lijdens in het laatste stadium, die het levenseinde nabij zijn, uit, dan kenmerkt zich de ziekte der ziekenhuispatiënten door bijkomstige ziekteprocessen, die tot de tuberculose slechts in verwijderd verband staan. Als deze patiënten genezen van de bijkomstige aandoeningen, worden zij weer aan de maatschappij met hun chronische tuberculose afgeleverd.

METZLAR wil, op de wijze van een krankzinnigengesticht een algemeen tuberculose-gesticht oprichten. Als ik aan een krankzinnigengesticht denk, dan komt mij een andere vergelijking voor den geest. Beide hebben gemeen, dat op hun zieken een zeker odium rust, dat hun terugkeer in het maatschappelijk leven bemoeilijkt. Daaruit volgt weer (en ook uit het hooge sterftecijfer), dat de zieken schuw zullen worden, zich in een tuberculose-ziekenhuis te laten verplegen. In Kopenhagen is men er toe moeten overgaan, in het Oeresund-ziekenhuis ook borstzieken op te nemen, die niet aan tuberculose lijden. Met al dergelijke kunstmiddelen heft men het kwaad niet op, bedekt het slechts. Ook het corrigen, waarvan MARSMAN en HEYNSIUS VAN DEN BERG zich bedienen, om de verpleegsters van een tuberculose-ziekenhuis uit te wisselen met andere ziekenhuizen, is ondeugdelijk, omdat het in de practijk niet toe te passen is. Laten zij zich eens indenken, welke verhuis-moeilijkheden voor een stad als Amsterdam zouden voortkomen uit den periodieken in- en uittocht van eenige honderden verpleegsters. In het algemeen ziekenhuis met zijn tuberculose-paviljoen gaat de verplaatsing zonder eenige stoornis. Op die wijze ontkomt men aan het gevaar der infectie en aan de bezwaren van een eentonige, deprimeerende verpleging. Dat overigens de verpleegsters de gevaren van hun beroep moeten risqueren, ontheft ons niet van de plicht, om alles wat in ons vermogen is daartegen te doen. Nog eens moet ik op de leemte wijzen in onze wetgeving, die ziekenhuishygiëne à l'abandon laat. De hooge ontwikkeling, die het ziekenhuiswezen vóór den oorlog in Duitschland gekregen heeft, dankt het aan zijn sociale en hygiënische wetgeving. Vandaar dat de Deutsche ziekenhuisorganisatie ons den besten wegwijzer verschaft. Welnu, geen van de groote steden in Duitschland heeft een tuberculose-ziekenhuis. Alle ziekenhuizen van den jongsten tijd aldaar hebben hun tuberculose-paviljoens. Door de ervaring wijs geworden, heeft men in Duitschland alle infectie-ziekenhuizen opgeruimd, en er zich wel voor gewacht, om de proef opnieuw met tuberculose-ziekenhuizen te nemen.

Amsterdam, 20 Maart 1922.

J. L. C. WORTMAN.

BRIEFWISSELING.

HET REMMERT ADRIAAN LAAN-FONDS.

Het REMMERT ADRIAAN LAAN-fonds, dat door wijlen den heer R. A. LAAN, chef van de firma BLOEMENDAAL & LAAN te Wormerveer, gesticht werd om onderzoekingen over den bouw en de functies van het centrale zenuwstelsel aan te moedigen, heeft onlangs de volgende besluiten genomen:

Het bestuur van het R. A. LAAN-fonds verplicht zich om, tot wederopzeggens toe, jaarlijks ter beschikking van het bestuur der Vereeniging voor Neurotherapie een som van / 1500. — te stellen op de volgende voorwaarden:

a. Dit bedrag zal uitsluitend dienen om een maandelijksche toelage van / 250.— te geven aan die Nederlandsche of buitenlandsche personen, die zich met de studie van het centrale zenuwstelsel bezig houden in den zin van het LAAN-fonds of van de

Vereeniging voor Neurotherapie en die door het bestuur van het LAAN-fonds tot „wetenschappelijke arbeiders van het LAAN-fonds” benoemd zijn.

b. De personen, die in de termen vallen om zulk een toelage te ontvangen, zullen aan het bestuur van het LAAN-fonds worden voorgesteld door een commissie van 4 of 5 leden, te weten: de directeur van het Centraal hersen-instituut te Amsterdam, een der leden van de door de Kon. Akademie van Wetenschappen benoemde Controle-Commissie over dit Instituut en de geneeskundige leden van het bestuur van het LAAN-fonds.

c. De op deze wijze voorgestelde geleerde kan, bij meerderheid van stemmen, door het bestuur van het LAAN-fonds tot „wetenschappelijke arbeider van het R. A. LAAN-fonds” benoemd worden. Hij of zij is verplicht zich aan de door het LAAN-fonds vastgestelde instructies te houden.

d. De maandelijksche toelage van f 250. — kan aan eenzelfde persoon slechts gedurende zes of negen maanden worden toegekend.

Het bestuur van het R. A. LAAN-fonds noodigt die personen, die voor een dergelijke toelage in aanmerking wenschen te komen, uit, zich schriftelijk te wenden tot: prof. dr. C. WINKLER, te Utrecht, voorzitter van het R. A. LAAN-fonds, of tot dr. C. C. DELPRAT, te Amsterdam, secretaris van het R. A. LAAN-fonds.

Redactie.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERN. — Menschenstoeterij. Dr. FRANZ SCHACHT vertelt in een lang artikel in *Natur und Mensch* van Februari 1922, hoe hij het menschenras wil verbeteren. Hij maakt zich geen illusies over de beoordeeling van zijn voorstellen; „een zakelijke beoordeeling kan slechts van iemand worden verwacht, die wetenschappelijk op dezelfde hoogte staat”. Uit vrees, dat onze wetenschappelijke laagte aan den dag zou komen, willen wij alleen in het kort 's mans denkbeelden mededeelen, tot leering, soms zelfs tot vermaak of ergernis.

SCHACHT wil koloniën stichten, waar in de eerste plaats mooie en gezonde ongetrouwde zwangere vrouwen worden opgenomen, en dan ook mannen met eigenschappen, die een flink nageslacht beloven (qualificirte Männer). Is er ruime vraag om plaatsing, dan kiest men vrouwen uit, die haar staat aan „qualificirte” mannen te danken hebben. Háár kinderen worden dan *volbloed*-kolonisten, de andere *halfbloedjes*. In de gewone maatschappij worden de ongetrouwde moeders meestal van verdere voortplanting uitgesloten, hoewel zij bewezen hebben, snel te concipieeren. In de kolonie worden de Qualitätsmütter voor de volksvermeerdering behouden. Ook zeer zorgrijke minnen worden als stamboekvrouwen opgenomen. Zijn zij niet met de kinderen bezig, dan kunnen de vrouwen tuin- en veldarbeid verrichten.

Is de kolonie in staat zich zelfstandig verder voort te planten, dan worden geen nieuwe mannen of vrouwen opgenomen. Wie nog aan „bloedversersching” gelooft, kan van tijd tot tijd materiaal uit andere kolonies invoeren. Ook moeten opzettelijke kruisingen van Chamieten, Semieten en Japhetieten plaats hebben, dan wordt de rassenhaat overwonnen. Kinderen, die niet mooi en gezond zijn, mogen wel in de kolonie blijven, maar daar niet paren. Het is den kolonisten